

СЛУЖБЕН ЛИСТ НА ФЕДЕРАТИВНА

37653
Sluzbeni vestnik Narod. repub.
Maked. S.

Skopje

1957

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА ФНРЈ“ излегува по потреба, во српско, хрватско, словенечко и македонско издание. — Огласи по тарифата. — Жиро сметка при Народната банка на ФНРЈ за претплата и одделни изданија бр. 1032-Т-220, за огласи 1032-Т-221.

Среда, 20 март 1957

БЕЛГРАД

БРОЈ 12

ГОД. XII

Цена на овој број е 80.— дин. — Претплата за 1957 година изнесува 1700.— дин., а за странство 2500.— динари. — Редакција: Улица Краљевиќа Марка бр. 9. — Телефони: Редакција 28-838, Администрација 26-276, Продажно одделение 22-619, Тел. централа 28-010.

140.

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЕКСПРОПРИЈАЦИЈАТА

Врз основа на членот 71 точка 2 од Уставниот закон за основите на општественото и политичкото устројство на Федеративна Народна Република Југославија и за сојузните органи на власта, се прогласува Законот за експропријацијата, што го усвои Сојузната народна скупштина на седницата на Сојузниот собор од 25 февруари 1957 година:

ПР бр. 1

28 февруари 1957 година

Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната народна скупштина,
Моша Пијаде, с. р.

ЗАКОН ЗА ЕКСПРОПРИЈАЦИЈАТА

Глава I

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Недвижност може да се експроприра кога е тоа потребно заради изградба на стопански, станбени, комунални, здравствени, просветни и културни објекти, на објекти за народна одбрана и на други објекти од општ интерес.

Недвижност може да се експроприра и кога е тоа потребно заради изведување на други работи од општ интерес.

Недвижност може да се експроприра особено заради:

— изградба на железнички пруги, патишта, мостови, аеродроми, канали, како и заради подигање на згради и постројки што се предназначени за одржување и користење на овие објекти;

— изградба на централи за производство на електрична енергија и на постројки за пренос и разведување на таква енергија;

— подигање и проширување на фабрики и фабрички постројки, отворање и проширување на рудници;

— изградба на луки, пристаништа, брегови, зимовници, крајбрежни докови, бродоградилишта, складови;

— подигање на постројки на телеграфската, телефонската, радио и телевизиската мрежа;

— подигање на тврдини, воени вежбалишта и други објекти за потребите на народната одбрана;

— истражување на рудно и друго богатство во утробата на земјата;

— регулација на истечните води и пороите;

— наводнување, исушување, асанација и мелiorација на земјишта;

— пошумување;

— изградба на населби, улици, плоштади, паркови и скверови;

— изградба на водоводи, канализација, гасоводи, гробишта и други комунални објекти;

— подигање на станбени и деловни згради;

— подигање на силоси, расадници, семенски и приплодни станици;

— подигање на училишта, музеи, уметнички галерии и на други објекти за просветни и културни цели;

— подигање на болници, лекувалишта и други објекти за здравствени и социјални цели;

— подигање на вежбалишта, игралишта, домови за физичка култура и на други објекти за физичка култура и спорт.

Недвижност не може да се експроприра со цел за селскостопанска обработка.

Член 2

Предмет на експропријацијата можат да бидат само недвижности во сопственост на граѓани, на граѓански правни лица, на општествени организации и на здруженија на граѓани (граѓанска сопственост).

Член 3

Со експропријацијата недвижноста се пренесува од нејзиниот сопственик во општествената сопственост (потполна експропријација).

Потполната експропријација на земјиште ја опфаќа и зградата и другите градежни објекти што се наоѓаат на тоа земјиште.

Член 4

Со експропријацијата може да се установи службеност на земјиштето и зградата, како и закуп на земјиштето на определено време (непотполна експропријација).

Закупот може да се установи само во случај кога земјиштето, со оглед на целта за која се предлага закупот, ќе треба да се користи само за ограничено време (со цел за истражување на рудно и друго богатство, за користење на каменоломи и сл.).

Член 5

Земјиште што е потребно за изградба на објект или за изведување на други работи од општ интерес може да се заземе привремено.

Привременото заземање ќе се укине штом ќе престане потребата поради која е определено.

Одредбите од овој закон што се однесуваат на експропријацијата на недвижностите се применуваат и на привременото заземање на земјишта, доколку од поодделните одредби на овој закон не произлегува нешто друго.

Член 6

Недвижноста може да се експроприра дури откако ќе се утврди, на начинот определен со овој закон, дека постои општ интерес за изградба на објект односно за изведување на други работи на таа недвижност.

Член 7

Експропријација може да се врши за потреби-те на политичко-територијална единица, на устано-ва и то има својство на правно лице, на стопанска организација, на задружна и друга општествена организација, како и на здружение (корисник на експропријацијата).

Член 8

Со експропријацијата на недвижноста корисни-кот на експропријацијата се здобива со правото таа недвижност да ја користи за целта заради која е извршена експропријацијата.

Член 9

Ако при експропријацијата на еден дел од не-движноста се утврди дека сопственикот нема сто-пански интерес да го користи преостанатиот дел, ќе се експроприра на негово барање и тој дел.

Член 10

За експроприраната недвижност на сопствени-кот му припаѓа надоместок.

Надоместокот за експроприраната недвижност го поднесува корисникот на експропријацијата.

Член 11

Кога е потребно заради изградба на објект или изведување на други работи определени со овој закон (член 1) правото на користење на земјиште во општествена сопственост, или некое друго пра-во, да се пренесе од еден носител на тоа право врз друг носител, тој пренос се врши според посебната постапка која е предвидена со овој закон.

Овој пренос ја опфаќа и зградата и другите градежни објекти што се наоѓаат на земјиштето.

Член 12

Со цел за изградба на станбена зграда може да се определи продажба на земјиште во сопстве-ност на граѓани и на граѓански правни лица по пат на јавно наддавање во корист на други граѓани и граѓански правни лица.

Глава II**УТВРДУВАЊЕ НА ОПШТИОТ ИНТЕРЕС ЗА ИЗ-ГРАДБА НА ОБЈЕКТ****Член 13**

Општиот интерес за изградба на определен об-јект на определено земјиште се смета дека е утвр-ден со тоа што народниот одбор на седница, репу-бличкиот извршен совет или Сојузниот извршен совет ја одобрил инвестиционата програма за изград-ба на тој објект, и тоа само ако е со таа програма утврдена потесната локација со која е опфатено тоа земјиште, или ако некој од тие органи врз основа на одобрената инвестициона програма ја утврдил по-тесната локација со која е опфатено тоа земјиште.

За работата на истражување на рудно и друго богатство се смета дека е утврден општиот интерес со тоа што надлежниот државен орган дал дозвола за работа на истражување на определено место.

Член 14

Се смета дека е утврден општиот интерес и во случај кога е земјиштето, за кое се предлага експропријација, со урбанистичкиот план усвоен од народниот одбор или со одлуката на народниот одбор која го заменува урбанистичкиот план, опреде-лено за станбена изградба, за подигање на кому-нални објекти, за изградба на јавни површини, или за изведување на други работи за комуналните по-требности.

Одлуката на народниот одбор која го заменува урбанистичкиот план мора, покрај другото, да ги содржи границите на земјиштето и целта за која тоа може да биде употребено.

За одлуката на народниот одбор на општина која го заменува урбанистичкиот план е потребна согласност од народниот одбор на околицата, а за одлуката на народниот одбор на околицата која го заменува урбанистичкиот план е потребна согла-сност од републичкиот орган на управата надле-жен за работите на урбанизмот.

Член 15

Општиот интерес за изградба на воен објект се утврдува со потврда од Државниот секретаријат за работи на народната одбрана дека е инвести-ционата програма за изградба на тој објект одо-брена од страна на надлежниот орган, дека е со таа програма или врз основа на таа програма, со акт од Државниот секретаријат за работи на народ-ната одбрана утврдена потесната локација и дека таа го опфаќа земјиштето што треба да се експро-прира.

Како воен објект во смисла на одредбата од претходниот став не се смета објект на воената ин-дустрија и на општествениот стандард.

Член 16

Во случај кога општиот интерес не се смета за утврден според претходните членови, експроприја-ција може да се предложи дури откако надлежниот државен орган, на образложен предлог од корисни-кот на експропријацијата ќе издаде решение (член 17) дека е изградбата на објект на определеното место од општ интерес и дека може да се при-стапи кон експропријација.

Општиот интерес се утврдува на начинот пред-виден во претходниот став и во случај кога врз основа на одобрената инвестициона програма не може да се утврди потесната локација.

Во случајот од претходниот став кон предлогот за донесување решение за општиот интерес мора да се поднесе и образложение зошто се бара пред-ложената потесна локација.

Член 17

Решение за тоа дека е изградбата на објектот од општ интерес и дека може да се пристапи кон експропријација (член 16) донесува на седница на-родниот одбор на општината на чие подрачје се на-оѓа земјиштето за кое се намерава да се предложи експропријација, ако предлогот за донесување на тоа решение го поднесол надлежниот орган на оп-штината, установа, стопанска организација, задру-жна и друга општествена организација или здру-жение.

Ако предлогот за донесување решение од прет-ходниот став го поднесол надлежниот орган на око-лицата, тоа решение го донесува на седница народ-ниот одбор на околицата, а ако предлогот го под-несол надлежниот орган на народната република или федерацијата, тоа решение го донесува репу-бличкиот извршен совет односно Сојузниот извршен совет.

Народниот одбор на околицата, републичкиот извршен совет и Сојузниот извршен совет ќе при-бават, пред донесувањето на решението, мислење од народниот одбор на општината.

Против решенијата донесени според претходни-те ставови не може да се изјави жалба ниту може да се води управен спор.

Член 18

Против правосилното решение на народниот од-бор на општина односно на народниот одбор на околица со кое се утврдува општиот интерес соју-зниот јавен обвинител или јавниот обвинител на народната република може да подигне барање за заштита на законитоста до предавање на експро-прираната недвижност во посед на корисникот на експропријацијата.

По барањето за заштита на законитоста ре-шава републичкиот извршен совет.

Глава III

ПОДГОТВИТЕЛНИ ДЕЈСТВИЈА СО ЦЕЛ ЗА ЕКСПРОПРИЈАЦИЈА

Член 19

Оној што има намера да предложи експропријација, може да бара, заради изработка на инвестиционен елаборат, поднесување предлог за утврдување на општиот интерес или поднесување предлог за експропријација, да му се дозволи на определената недвижност да ги изврши потребните подготвителни дејствија, како што се испитување на земјиштето, премежување и слично.

Член 20

Во предлогот за дозвола за вршење подготвителни дејствија мораат да се назначат целта заради која се намерава да се предложи експропријација на недвижноста на која предлагачот има намера да ги врши подготвителните дејствија, сопственикот на таа недвижност, природата, обемот и целта на дејствијата, како и времето на нивното траење.

По предлогот за дозвола за вршење подготвителни дејствија решава управниот орган на народниот одбор на околицата надлежен за донесување на решение за експропријацијата.

Член 21

Ако подносителот на предлогот за дозвола за вршење подготвителни дејствија го стори веројатно тоа дека такви дејствија му се потребни за целта определена со овој закон, надлежниот орган ќе ги дозволи таквите подготвителни дејствија.

При донесување на решение за дозвола за вршење подготвителни дејствија надлежниот орган ќе води сметка за тоа да не се вршат тие дејствија во време негодно за сопственикот на недвижноста со оглед на културата на земјиштето и на целта за која тој ја користи недвижноста.

Во тоа решение мораат, покрај другото, да се наведат подготвителните дејствија што може да ги врши предлагачот, како и рокот до кој треба да да ги изврши.

Со тоа решение не може да се дозволи изведување на градежни и други слични работи.

Член 22

Против решението донесено по предлогот за дозвола за вршење подготвителни дејствија може да се жалба.

Против решението донесено по жалбата не може да се води управен спор.

Член 23

Оној во чија корист е дозволено вршењето на подготвителни дејствија е должен да му плати за тоа надоместок на сопственикот на недвижноста на која се дозволени таквите работи.

Одредбите од овој закон за надоместокот за привременото заземање (член 50) и за постапката за определувањето на височината на тој надоместок се применуваат и во случај на дозвола за вршење подготвителни дејствија.

Глава IV

РЕШЕНИЕ ЗА ЕКСПРОПРИЈАЦИЈА

Член 24

Предлог за експропријација може да поднесе политичко-територијална единица, установа што има својство на правно лице, стопанска организација, задружна или друга општествена организација или здружение дури откако според одредбите на овој закон ќе се утврди општиот интерес за изградба на објектот.

Предлогот за експропријација му се поднесува на управниот орган на народниот одбор на околицата надлежен за работите на финансите.

Од името на политичко-територијалните единици предлогот за експропријацијата го поднесува јавниот правобранител.

Предлогот за експропријација може да се поднесе само за време важењето на одобрената инвестициона програма (член 13), на урбанистичкиот план или на одлуката на народниот одбор која тој план го заменува (член 14).

Ако е општиот интерес утврден со потврда од Државниот секретаријат за работи на народната одбрана (член 15) или со решение на надлежниот орган (чл. 16 и 17), предлог за експропријација може да се поднесе во рок од две години од денот на издавањето на потврдата или на донесувањето на решението.

Член 25

Во предлогот за експропријација на недвижност мораат да бидат назначени:

- 1) предлагачот на експропријацијата;
- 2) недвижноста за која се предлага експропријацијата, како и местото каде што се наоѓа таа недвижност;
- 3) сопственикот на недвижноста за која се предлага експропријација и неговото живеалиште или седиште;
- 4) објектот заради чија изградба се предлага експропријацијата.

Член 26

Кон предлогот за експропријација на недвижност мора да се поднесе:

1) одобрена инвестициона програма во извод; во изводот треба особено да се наведе предлагачот на експропријацијата, објектот заради чија изградба се предлага експропријацијата и потесната локација;

2) извод од земјишните или други јавни книги во кои се запишува сопственоста на недвижностите, кој содржи податоци за недвижноста за која се предлага експропријацијата; ако такви книги не постојат, се поднесуваат катастарски податоци;

3) доказ дека предлагачот на експропријацијата има обезбедени средства за инвестициона изградба на објектот, како и средства од кои ќе го плати надоместокот за експропријаната недвижност, било врз основа на договор склучен со банката, било во буџетот, било од друг извор.

Ако е општиот интерес утврден со потврда од Државниот секретаријат за работи на народната одбрана (член 15), или со решение на надлежниот орган (чл. 16 и 17) кон предлогот за експропријација се поднесува, наместо извод од одобрената инвестициона програма, таа потврда или решение.

Ако општиот интерес се смета за утврден врз основа на урбанистичкиот план или на одлуката на народниот одбор која го заменува тој план (член 14), кон предлогот за експропријација се поднесува, наместо извод од инвестиционата програма, тој план или одлука, и тоа во изводи што се однесуваат на границите на земјиштето и на целта за која тоа мора да биде употребено.

Ако е општиот интерес утврден со дозвола од надлежниот државен орган за работа на истражување на рудно и друго богатство (член 13 став 2), кон предлогот за експропријација се поднесува, наместо извод од инвестиционата програма, таа дозвола.

Член 27

Решение по предлогот за експропријација донесува управниот орган на народниот одбор на околицата надлежен за работите на финансите, на чие подрачје се наоѓа недвижноста за која се предлага експропријацијата, според одредбите на Законот за општата управна постапка.

Пред донесувањето на решението овој орган ќе го сослуша сопственикот на недвижноста.

Член 28

Ако кон предлогот за експропријација, или дополнително, се поднесени пропишаните исправи и ако со тие исправи се утврдени потребните факти, управниот орган на народниот одбор на околицата надлежен за работите на финансиите ќе го усвои со решение предлогот за експропријација, а во противно ќе го одбие тој предлог.

Решение за експропријација ќе се донесе и во случај кога предлагачот не поднесол кон предлогот за експропријација доказ дека има обезбедени средства за инвестициона изградба на објектот, но го сторил веројатно тоа дека тие средства ќе му бидат обезбедени.

Во случајот од претходниот став експроприраната недвижност не може да му се предаде на предлагачот во посед додека не го поднесе и доказот дека има обезбедени средства за инвестициона изградба на објектот.

Ако предлагачот на експропријацијата во срок од една година од денот на донесувањето на решението за експропријација не поднесе доказ дека има обезбедени средства за инвестициона изградба на објектот, решението за експропријација ќе се поништи на барање од поранешниот сопственик.

Член 29

Решението со кое се усвојува предлогот за експропријација, покрај другото, треба да содржи:

- 1) назначување на актот врз основа на кој е утврден општиот интерес;
- 2) назначување на корисникот на експропријацијата;
- 3) назначување на недвижноста која се експроприра, со наведување на земјишно-книжните податоци, а ако недвижноста не е запишана во земјишната книга, или во друга јавна книга во која се запишува сопственоста на недвижностите, со наведување на катастарските податоци;
- 4) назначување на сопственикот на експроприраната недвижност и на неговото живеалиште или седиште;
- 5) назначување на објектот или работите, заради чија изградба односно изведба се експроприра недвижноста.

Член 30

Против решението на управниот орган на народниот одбор на околицата надлежен за работите на финансиите, кое е донесено по предлогот за експропријација, може да му се изјави жалба на републичкиот орган надлежен за работите на финансиите.

Член 31

Врз основа на предлогот за експропријација ќе се изврши, на барање од предлагачот на експропријацијата, забележба на експропријацијата во земјишните книги и во другите јавни книги во кои се запишува сопственоста на недвижностите.

Отуѓувањето на недвижноста во поглед на која е ставена забележба на експропријацијата нема правно дејство спрема корисникот на експропријацијата.

Член 32

Трошоците на постапката за експропријацијата во врска со донесувањето на решение за експропријација ги поднесува корисникот на експропријацијата, освен трошоците на постапката по повод жалбата од сопственикот на недвижноста што немала успех.

Член 33

Корисникот на експропријацијата се здобива со право на посед на експроприраната недвижност со денот на правосилноста на решението за експропријација, или со денот што е определен со тоа решение, а кој не може да падне пред правосилноста на решението за експропријација.

По исклучок, кога предлагачот ќе го стори веројатно тоа дека му е неопходно да стапи во посед

пред правосилноста на решението за експропријација, органот надлежен за донесување на решение за експропријација може да му дозволи да стапи во посед на експроприраната недвижност пред правосилноста на решението за експропријација или пред денот определен со тоа решение, ако поднесол доказ дека има обезбедени средства за инвестициона изградба на објектот.

Ако на експроприраното земјиште постои зграда, друг објект или насади, корисникот на експропријацијата не може да пристапи кон нивното отстранување пред да ја утврди комисијата за утврдување на надоместокот (член 59) нивната вредност или обезбеди докази за таа вредност.

Ако корисникот на експропријацијата стапил во посед на експроприраната недвижност пред правосилноста на решението за експропријација, а предлогот за експропријација во натамошната постапка биде правосилно одбиен, корисникот на експропријацијата е должен да ја надомести штетата што му ја сторил на сопственикот со стапувањето во посед на недвижноста.

Член 34

Корисникот на експропријацијата може до правосилноста на решението за експропријација да се откаже од предлогот за експропријација.

Правосилното решение за експропријацијата ќе се поништи ако корисникот на експропријацијата и поранешниот сопственик заеднички го бараат тоа.

На барање од поранешниот сопственик на експроприраната недвижност ќе се поништи правосилното решение за експропријација, ако корисникот на експропријацијата во срок од две години од правосилноста на тоа решение не извршил, според природата на објектот, позначителни работи на тој објект, доколку со овој закон за одделни случаи не е определено поинаку.

Барање за поништување на решението за експропријацијата поранешниот сопственик може да стави и по истекот на две години од правосилноста на тоа решение, сè додека корисникот на експропријацијата не извршил позначителни работи.

По барањето за поништување на решението за експропријацијата и по откажувањето од предлогот за експропријација решава органот кој за предлогот за експропријација решавал во прв степен, а имотните односи меѓу корисникот на експропријацијата и сопственикот на недвижноста ќе се решаваат во случај на спор пред редовен суд.

Глава V**НАДОМЕСТОК ЗА ЕКСПРОПРИРАНИОТ ИМОТ****1. Височина на надоместокот****Член 35**

Надоместок за потполната експропријација на селскостопанско земјиште се определува во височина на петорниот до десеторниот износ на едногодишниот катастарски приход од тоа земјиште.

Во која височина се определува надоместокот за селскостопанско земјиште на подрачјата на одделни катастарски општини, пропишува народниот одбор на околицата, во границите определени во претходниот став, за секоја година однапред.

Член 36

Надоместокот за неплодно земјиште за кое не се утврдува катастарски приход се определува според тарифата што ја донесува народниот одбор на околицата, со тоа тој надоместок да не може да биде поголем од најнискиот надоместок за плодно земјиште.

Член 37

За експроприраните земјишта под индустриска култура, за оризовите полиња, за хмелиштата и топлите леи, како и за другите ниви во кои се вложени инвестиции, покрај надоместокот за нивата, се дава и надоместок во височина на вредноста на

инвестициите што се вложени посебно заради користење на тоа земјиште.

За експроприраната градина надоместокот се определува според катастарскиот приход на нива од онаа класа во која спаѓа најблиската соодветна нива и на тој надоместок му се додава износот на вредноста на инвестициите што се посебно вложени заради користење на земјиштето за градинарски култури.

Вредноста на инвестициите од претходните ставови се утврдува според нивната вредност на денот на правосилноста на решението за експропријацијата, или на денот кога корисникот на експропријацијата стапил во посед на експроприраната недвижност, ако во тој посед стапил пред правосилноста на решението за експропријацијата.

Член 38

За експроприраното земјиште на кое се одгледува култура што не се зема предвид при утврдувањето на катастарскиот приход, но приходот од таа култура се оданочува (како на пример тутунот), во основицата за пресметување на надоместокот влегува, покрај едногодишниот катастарски приход од тоа земјиште, и една десетина од вкупниот оданочен приход од таа култура за последните десет години.

Член 39

Надоместокот за експроприраното лозје, овошна градина и маслинарник, што даваат плодови, се определува според катастарскиот приход на нива од онаа класа во која спаѓа најблиската соодветна нива и на тој надоместок му се додава износот на вредноста на чистиот принос што тоа лозје, овошна градина или маслинарник би го дал, со оглед на својата старост и плодност, за онолку години колку е потребно да се подигне и да почне да дава плод ново лозје, овошна градина или маслинарник.

Наместо надоместокот од претходниот став, за експроприраното лозје, овошна градина или маслинарник, што даваат плодови, надоместокот ќе се определи согласно со одредбата за определување надоместокот за тропиците ако така определениот надоместок би бил поголем од надоместокот определен според претходниот став.

Надоместокот за експроприраното младо лозје, овошна градина или маслинарник, што не даваат плодови, се определува согласно со одредбата за определување надоместок за градини.

Според одредбите од претходните ставови се определува надоместок и за одделни овошни стебла, лози и маслини, што се наоѓаат на експроприраното земјиште.

За експроприраното лозје со хибридна лоза надоместокот се определува само според катастарскиот приход од нива од онаа класа во која спаѓа најблиската соодветна нива.

Член 40

Надоместокот за експроприраниот расадник се утврдува во височина на надоместокот за нива додавајќи му ја на тоа вредноста на садниците што сопственикот да ги искористил до денот што го определил органот надлежен за донесување на решението за експропријацијата, а кој не може да падне пред денот кога корисникот има да стапи во посед на експроприраниот расадник.

Член 41

За експроприраното земјиште под шума надоместокот се определува во височина на надоместокот што би имал да се определи за најблиското пасиште.

Ако е таквото земјиште обработливо, надоместокот за земјиштето се утврдува во височина на надоместокот што би имал да се определи за најблиската соодветна нива.

Покрај надоместокот за земјиштето од претходните ставови, се дава и надоместок за дрвната маса во височина на вредноста на дрвната маса по пропишаната цена.

Од надоместокот за дрвната маса, определен според претходниот став, корисникот на експропријацијата ќе го исплати данокот на промет на произведоци, како и придонесот за фондот за унапредување на шумарството определен со пропис што го донесува народната република.

Ако е експроприраното земјиште под шума што е вештачки подигната, а уште не дозрела за експлоатација, поранешниот сопственик има право, покрај надоместокот од претходните ставови, и на надоместок на трошоците направени за подигање на шумата.

Член 42

Поранешниот сопственик на експроприраното земјиште има право да ги собере од тоа земјиште посевот и плодовите.

Органот надлежен за донесувањето на решение за експропријацијата може во итни случаи на корисникот на експропријацијата, на негово барање, да му дозволи на експроприраното земјиште да почне да изведува работи пред да стасаат посевите или плодовите за жетва или берба.

Против решението од претходниот став може да му се изјави жалба на републичкиот орган надлежен за работите на финансиите, а против решението донесено по жалбата не може да се поведе управен спор.

Ако поранешниот сопственик не бил во можност да ги собере посевите или плодовите поради тоа што на корисникот на експропријацијата му е дозволено да ги започне работите на експроприраното земјиште пред собирањето на посевите или плодовите, поранешниот сопственик има право на надоместок за посевите или плодовите во височина на едногодишниот просечен принос пресметан според приносот за изминатите пет години, по одбивањето на потребните трошоци што би ги имал сопственикот до жетвата или бербата.

Утврдениот просечен принос се пресметува по цените што важеле во времето на последната жетва или берба.

Член 43

Ако на експроприраното земјиште постои зграда, сопственикот има право сам да ја урне зградата и да го однесе материјалот од урнатата зграда.

Ако сака сам да ја урне зградата и да го однесе материјалот, сопственикот има право, покрај надоместокот за земјиштето според одредбите на овој закон, и на надоместок на трошоците за урнување на зградата.

Ако не сака сам да ја урне зградата и да го однесе материјалот, сопственикот има право, покрај надоместокот на земјиштето според одредбите на овој закон, и на надоместок во височина на вредноста на материјалот што би можел да го користи ако самиот ја урнел зградата.

Вредноста на материјалот се определува со споредба меѓу сопственикот и корисникот на експропријацијата.

Ако не се постигне таква споредба, вредноста на материјалот ќе се утврди, на барање на сопственикот, според постапката за определување надоместок пропишана со овој закон, а според цените на материјалот на денот на правосилноста на решението за експропријацијата, или на денот кога корисникот на експропријацијата стапил во посед на зградата, ако во тој посед стапил пред правосилноста на решението за експропријацијата.

Покрај надоместокот според претходните ставови, корисникот на експропријацијата е должен, пред урнувањето на зградата, да им даде на корисниците на становите на зградата што се урнува на користење друг соодветен стан.

Член 44

Ако на експроприраното земјиште постои друг градежен објект (опрада, бунар, цистерна и сл.), а сопственикот не сака да го урне тој објект и да го однесе материјалот, надоместокот за потполната

експропријација на таков објект ќе го определи комисијата (член 59), замајки ја предвид неговата големина, стопанското и друго значење што го имал тој објект за сопственикот на земјиштето, вредноста на материјалот вграден во објектот и амортизацијата.

Како вредност на материјалот вграден во објектот ќе се земе вредноста по цените на денот на правосилноста на решението за експропријацијата, а ако корисникот на експропријацијата стапил во посед на експроприраниот градежен објект пред правосилноста на решението за експропријацијата, ќе се земе вредноста по цените на денот на стапувањето во посед.

Член 45

Ако на експроприраното земјиште постои зграда со најмногу два стана, сопственикот на зградата на кого таа му е единствена зграда има право, покрај надоместокот според одредбите од членот 43, и на надоместок на трошоците за работна рака потребна за подигање на таква нова зграда.

Член 46

Ако на експроприраното земјиште постои зграда, корисникот на експропријацијата може, наместо надоместок според одредбите на претходните членови, врз основа на договор со сопственикот на експроприраната зграда, да му даде на овој на име надоместок друга станбена зграда со најмногу два стана во сопственост или друг стан во станбена сопственост.

Член 47

Надоместокот за експроприраното градежно земјиште се определува според тарифата што ја донесува народниот одбор на околицата со согласност од републичкиот извршен совет.

Член 48

Во случај на установување службеност надоместокот се определува во износ за кој поради установената службеност е намалена вредноста на земјиштето или на зградата.

Височината на намалената вредност на земјиштето или на зградата се утврдува според постапката за определување надоместок пропишана со овој закон.

Сопственикот нема право на надоместок ако поради установената службеност земјиштето или зградата не изгубиле од својата вредност.

Член 49

Во случај на установување закуп надоместокот се определува во височина на чистиот катастарски приход од закупеното земјиште.

Надоместокот може да се определи во форма на еднократен износ за целото време на траењето на закупот или во повремени давања што се плаќаат во еднакви временски интервали.

Надоместокот се смета од денот кога корисникот на експропријацијата стапил во посед на земјиштето.

Ако со установувањето на закуп на сопственикот на земјиштето му се причинува фактична штета, во надоместокот влегува и износот на таа штета.

Член 50

Надоместокот за привременото заземање на земјиште се определува во височината и на начинот како што е тоа со овој закон определено за надоместокот во случај на установување закуп.

Член 51

Надоместокот за експроприраната недвижност се утврдува според нејзината вредност на денот на правосилноста на решението за експропријацијата.

Ако корисникот на експропријацијата стапил во посед на експроприраната недвижност пред правосилноста на решението за експропријацијата, надоместокот се утврдува според вредноста на недвижноста на денот на стапувањето во посед.

Член 52

Надоместокот за експроприраната недвижност се определува и се исплатува во пари.

Надоместокот што не го надминува износот од милион динари се исплатува одеднаш во цел износ.

Ако надоместокот го надминува износот од милион динари, со решението за надоместокот може да се определи вишокот на износот над милион динари да се исплатува во рати, но најдолго во срок од пет години од денот на правосилноста на решението за надоместокот.

Член 53

Ако сопственикот на експроприраното земјиште, по донесувањето на решението за експропријацијата во прв степен, купил друго земјиште од ист вид, или ако има намера да подигне станбена зграда наместо зградата на експроприраното земјиште, на негово барање ќе му се исплати одеднаш дел од надоместокот до височината на куповната цена на земјиштето, односно цената за изградба на зграда.

Барање според претходниот став може да се поднесе во срок од една година од денот на правосилноста на решението за надоместокот, а ѝ се поднесува на комисијата за определување на надоместокот (член 59) заедно со заверениот договор за купување, односно со договорот за градење.

Ако сопственикот има намера да подигне зграда во своја режија, тој е должен кон барањето да поднесе, наместо договор за градење, градежна дозвола од надлежниот орган заедно со потврда од истиот орган за приближниот износ потребен за изградба на зградата.

Ако надоместокот за експроприраната недвижност изнесува повеќе од надоместокот кој според решението од комисијата врз основа на одредбите на овој член треба да се плати одеднаш, во тоа решение ќе се определи и срокот за исплата на тој остаток, при што треба да се земе предвид износот што според тоа решение се исплатува одеднаш.

Член 54

Корисникот на експропријацијата може да предложи, наместо во готови пари, надоместокот за потполната експропријација на земјиште со зграда или без зграда да се определи во друго земјиште со зграда односно без зграда, од соодветна вредност, ако корисникот на експропријацијата располага со таква недвижност, или ако народниот одбор за таа цел му стави на располагање таква недвижност од општествената сопственост.

За определување надоместок според претходниот став е потребна согласност од поранешниот сопственик на експроприраното земјиште.

Ако е вредноста на експроприраното земјиште со зграда или без зграда поголема од вредноста на недвижноста што се дава како надоместок, поранешниот сопственик на експроприраното земјиште има право на надоместок на таа разлика според одредбите од овој закон.

Ако е вредноста на експроприраното земјиште помала од вредноста на недвижноста што се дава како надоместок, таа разлика ќе му ја надомести поранешниот сопственик на експроприраното земјиште во готови пари на корисникот на експропријацијата.

Надоместокот во недвижност не може да се определува ако е нејзината вредност за повеќе од 20% поголема од вредноста на експроприраната недвижност.

Член 55

Ако е во прашање експропријација на земјиште од таков обем што поради тоа значителен број жители мораат да се иселат од крајот во кој се наоѓа експроприраното земјиште, извршниот совет на народната република ќе ја пропише формата и начинот на намиравање надоместокот на оние сопственици што не сакаат надоместокот да им се обезбеди според одредбите на претходните членови од оваа глава.

Со тие прописи, покрај другото, мораат да им се обезбедат во друг крај на сопствениците други земјишта и згради заради вршење на илганата стопанска дејност, а ако тоа не е можно, мора да им се обезбеди сместување и можност за запослување.

Корисникот на експропријацијата не може да стапи во посед на експроприраното земјиште сè додека спрема сопствениците не се извршат обврските определени со пропис од републичкиот извршен совет.

Член 56

Кога е предмет на експропријацијата црковно земјиште — црквиште на кое порано имало храм кој поради воени настани е урнат, а во тоа место не постои друг храм на иста верска заедница, корисникот на експропријацијата е должен во истото место да обезбеди соодветно земјиште годно за подигање на храм.

Корисникот на експропријацијата не може да стапи во посед на експроприраното земјиште сè додека не ја изврши обврската од претходниот став.

Член 57

Сопственикот на експроприраната недвижност не плаќа за таа недвижност данок на промет на недвижности и права.

Данок на промет на недвижности и права не плаќа ни третото лице за недвижноста што во срок од една година по правосилноста на решението за експропријацијата му ја продало на сопственикот на експроприраната недвижност, и тоа до износот на надоместокот што на купувачот му е определен за експроприраната недвижност.

2. Постапка за определување на надоместокот

Член 58

Постапката за определување на надоместокот за експроприраната недвижност ја спроведува и решението за надоместокот го донесува посебна комисија по правосилноста на решението за експропријацијата.

Член 59

Комисијата за определување на надоместокот за експроприраниот имот формира управниот орган на народниот одбор на околицата надлежен за работите на финансите од редот на лицата што за таа цел ги именува советот на народниот одбор на околицата надлежен за работите на финансите.

Комисијата се состои од претседател и двајца членови.

Член 60

Комисијата за определување на надоместокот ќе прибави катастарски податоци за експроприраната недвижност и други податоци што се потребни за определувањето на надоместокот, ќе изврши увид на самото место ако е тоа потребно и ќе го сослуша корисникот на експропријацијата и поранешниот сопственик на експроприраната недвижност за височината на надоместокот.

Врз основа на така спроведената постапка комисијата донесува решение за надоместокот.

Член 61

Решението за надоместокот, покрај другото, мора да содржи:

- 1) назначување на решението за експропријацијата;
- 2) назначување на експроприраната недвижност и местото каде таа се наоѓа;
- 3) назначување на корисникот на експропријацијата и на поранешниот сопственик на експроприраната недвижност;
- 4) назначување на имателот на другите стварни права на експроприраната недвижност;
- 5) височина на надоместокот;
- 6) назначување на недвижноста што се дава во замена за експроприраното земјиште со зграда или без зграда, ако е определен таков надоместок;
- 7) налог во поглед на обврската за намирување на надоместокот;
- 8) одлука за трошоците на постапката.

Решението за надоместокот има сила на извршен наслон.

Член 62

Трошоците на постапката за определување на надоместокот ги поднесува корисникот на експропријацијата.

Член 63

Против решението за надоместокот не може да се изјави жалба ниту може да се води управен спор.

Поранешниот сопственик на експроприраната недвижност и корисникот на експропријацијата можат во рок од 30 дена од денот на доставувањето на решението за надоместокот да поднесат барање судот да го утврди надоместокот.

По барањето за утврдување на надоместокот решава во вонпроцесна постапка околицкиот суд на чие подрачје се наоѓа експроприраната недвижност.

Против првостепено решение на околицкиот суд може да му се поднесе жалба на окружниот суд во рок од петнаесет дена од денот на доставувањето на решението.

Правосилното судско решение за надоместокот го заменува решението што го донесла комисијата за утврдување на надоместокот.

Барањето на сопственикот на експроприраната недвижност за утврдување на надоместокот не го одлага извршувањето на решението за надоместокот.

Судот на кој корисникот на експропријацијата му поднесол барање за утврдување на надоместокот ќе го одложи, на негово барање, извршувањето на решението за надоместокот во оној дел кој се оспорува со барањето, ако корисникот на експропријацијата оспорениот дел од надоместокот го положил кај банката.

Член 64

Корисникот на експропријацијата е должен во рок од петнаесет дена од денот на доставувањето на решението на комисијата за определување на надоместокот, чие извршување не е одложено, односно на правосилното судско решение за надоместокот, да ѝ издаде налог на банката таа од неговата соодветна сметка да му го исплати надоместокот на поранешниот сопственик на експроприраната недвижност.

Ако по истекот на рокот од претходниот став на сопственикот не му биде платен надоместокот или износот на надоместокот не му биде положен кај банката (член 65), корисникот на експропријацијата е должен да му плати на сопственикот интерес на износот на надоместокот од денот на истекот на тој рок до денот на исплатата. Односно на полагањето кај банката, и тоа по нормата што е пропишана за штедните влогови.

Член 65

Ако поради експропријацијата се изгаснала хипотека, правото на плодбуживање или некое друго стварно право што пред експропријацијата постоело на експроприраната недвижност, корисникот на експропријацијата е должен износот на надоместокот да го положи кај банката на посебна сметка.

Во таков случај банката ќе му го намири надоместокот на сопственикот на експроприраната недвижност, односно побарувањето на имателот на стварното право, само врз основа на нивна писмена спогодба заверена од надлежниот орган или врз основа на судска одлука.

Член 66

Укнижувањето на сопственоста и на другите права на експроприраната недвижност може да се изврши само ако корисникот на експропријацијата, покрај другите потребни исправи, му поднесе на судот решение за надоместокот, како и потврда од банката дека ги извршил своите обврски во поглед на намирувањето на надоместокот за експроприраната недвижност.

Укнижувањето на сопственоста и на другите права на недвижноста што му е дадена на име надоместок на поранешниот сопственик на експроприраната недвижност се врши врз основа на правосилни решенија за експропријацијата и за надоместокот.

Глава VI ЕКСПРОПРИЈАЦИЈА НА ЗЕМЈИШТЕ ЗА ПОТРЕБИТЕ НА СТАНБЕНАТА И КОМУНАЛНАТА ИЗГРАДБА

1. Општи одредби

Член 67

Одредбите од овој закон што се однесуваат на потполната експропријација на недвижности се применуваат и на експропријацијата на земјишта за потребите на станбената изградба и за подигање на комунални објекти, за изградба на јавни површини, или за изведување други работи за комуналните потреби, ако со одредбите од оваа глава не е определено нешто друго.

Член 68

За потребите на станбената и комуналната изградба можат да се експроприраат како одделни парцели, така и комплекси земјишта.

Член 69

Во градските населби, за потребите на станбената и комуналната изградба можат да се експроприраат само оние одделни градежни и селскостопански парцели или земјишни комплекси, што се наоѓаат на подрачјето кое со урбанистички план или со одлука на народниот одбор на околицата или општината е определено за таква изградба.

Одредбата од претходниот став важи и за другите населби за кои е донесен урбанистички план или одлука на народниот одбор која го заменува тој план.

За потребите на станбената и комуналната изградба надвор од подрачјето кое со урбанистичкиот план или со одлуката на народниот одбор која го заменува планот е определено за таква изградба, може да се експроприра земјиште само ако е претходно утврден општиот интерес според одредбите на главата II од овој закон.

Член 70

Земјиште на кое постои зграда не може да се експроприра за потребите на станбената изградба ако е зградата таква што според урбанистичкиот план може да постои на местото на кое се наоѓа, а е во таква состојба што да не е оправдано нејзиното уривање.

Ако таква зграда се наоѓа на поголема парцела, може да се експроприра дел од таа парцела кој не е потребен за користење на таа зграда, со тоа што претходно треба да се изврши земјишнокрнижен отпис на оној дел од парцелата што се експроприра.

Член 71

Ако е во прашање експропријација за потребите на станбената или комуналната изградба, органот надлежен за донесување на решението за експропријацијата може да донесе решение недвижноста за која е предложена експропријација да му се предаде на предлагачот во посед и пред донесувањето на решението за експропријацијата.

Решение за предавање недвижноста на предлагачот на експропријацијата во посед пред донесувањето на решението за експропријацијата може да се донесе само во случај кога предлагачот ќе ја докаже потребата од итна изградба на земјиштето за кое предложил експропријација.

Врз основа на донесеното решение за предавање на земјиштето, земјиштето може да му се предаде во посед на корисникот дури откако комисијата за определување на надоместокот за експроприраниот имот (член 59) ги утврдила податоците што се потребни за определување височината на надоместокот.

По предавањето на недвижноста во посед на предлагачот се продолжува редовната постапка заради донесување решение за експропријацијата и решение за надоместокот за таа недвижност.

2. Експропријација на одделни парцели

Член 72

Ако со цел за станбена изградба се предложи експропријација на одделна парцела на која според

урбанистичкиот план, според одлуката на народниот одбор или според друг општ пропис, може да се подигне станбена зграда со најмногу два стана, управниот орган на народниот одбор на околицата надлежен за работите на финансиите ќе го повика сопственикот, пред донесување на решение за експропријацијата, да се изјасни дали тој сака на таа парцела да подигне таква зграда.

Ако сопственикот на парцелата изјави дека сака да подигне зграда на таа парцела, или ако тоа со негова согласност го изјави трето лице, управниот орган на народниот одбор на околицата надлежен за работите на финансиите ќе донесе решение дека сопственикот, односно тоа трето лице, е должен во определен срок во готови пари да му положи 10% од приближната вредност на зградата што намерава да ја подигне, како гаранција дека ќе ја подигне во пропишаниот срок.

Срокот од претходниот став не може да биде покус од една ниту подолг од пет години, сметајќи од денот на правосилноста на решението, а го пропишува за одделни подрачја на општината советот на народниот одбор на општината надлежен за комуналните работи.

Гаранција не се полага ако сопственикот кој има намера да подигне зграда, односно третото лице, добиле од банката кредит за подигање на зградата и при подигањето на кредитот ѝ го положи на банката од своите средства износот определен со посебни прописи.

Гаранцијата му се враќа на лицето што ја положило кога зградата ќе биде изградена во толкава мерка што според нејзината претсметковна вредност за нејзиното довршување е потребен износ во големина на положената гаранција.

Сопственикот на парцелата односно третото лице, што во поголем дел не ќе ја подигне зградата во пропишаниот срок, ја губи гаранцијата во корист на фондот за кредитирање станбената изградба на општината на чие подрачје се наоѓа парцелата, освен ако зградата не можел да ја подигне од оправдани причини.

Член 73

Управниот орган на народниот одбор на околицата надлежен за работите на финансиите ќе донесе решение за експропријација на парцелата ако сопственикот на парцелата изјавил дека не сака да подигне зграда на таа парцела, или ако тој, односно третото лице, не положи гаранција во определен срок, или ако во поголем дел не ја подигне зградата во пропишаниот срок.

Член 74

Во случај на експропријација на парцела што се наоѓа на периферијата на подрачјето определено за станбена изградба, корисникот на експропријацијата е должен да ја отпочне изградбата на станбена зграда на таа парцела во срок од 6 месеци од правосилноста на решението за експропријацијата.

Ако корисникот на експропријацијата не ја отпочне изградбата во тој срок, решението за експропријацијата ќе се поништи на барање од поранешниот сопственик на таа парцела, кој такво барање може да постави сè додека корисникот на експропријацијата не ја отпочне изградбата.

Ако корисникот на експропријацијата не изврши позначителни работи во срок од две години по правосилноста на решението за експропријацијата, ова решение ќе се поништи на барање од поранешниот сопственик на експроприраната парцела, а согласно со условите определени во овој закон.

Поранешниот сопственик на експроприраната парцела може да бара таа парцела да му се остави на користење сè до отпочнувањето на работите за подигање на зградата.

3. Експропријација на земјишен комплекс

Член 75

На подрачје за кое е донесен урбанистички план или одлука што го заменува планот може да

барање од општината или од друго општествено правно лице да се изврши експропријација на цели земјишни комплекси за потребите на станбената и комуналната изградба.

Ако корисникот на експропријацијата предлага експропријација на земјишни комплекси надвор од населбата со цел за изградба на нови населби, тој е должен претходно да прибави решение за постоењето на општ интерес во смисла на одредбите од главата II на овој закон.

Во случајот од претходниот став решението за постоењето на општ интерес мора да ги содржи и сите елементи со кои се заменува урбанистичкиот план за новата населба.

Член 76

Кога земјишниот комплекс е експроприран во корист на општината заради подигање на населби, улици и плоштади, или е експроприран заради регулација, согласно со урбанистичкиот план или одлуката на народниот одбор, народниот одбор на општината може одделни парцели во таков земјишен комплекс да им дава на користење на други лица заради изградба, како и на граѓаните заради подигање на станбени згради со најмногу два стана.

Член 77

Поранешниот сопственик на парцелата што влегува во состав на земјишниот комплекс експроприран според одредбата на претходниот член има првенствено право на користење на таа парцела со цел за изградба на станбена зграда со најмногу два стана.

Општината е должна на поранешниот сопственик писмено да му ја понуди на користење парцелата за подигање на таква станбена зграда.

Поранешниот сопственик го губи првенственото право на користење на парцелата ако во срок од 15 дена од денот на приемот на понудата не ја извести општината писмено или усно на записник дека ја прима парцелата на користење и дека на неа ќе подигне станбена зграда.

Член 78

Во случај на експропријација на земјишен комплекс за потребите на станбената и комуналната изградба, со решението за експропријацијата можат да се исклучат од експропријацијата одделни земјишни парцели во границите на тој земјишен комплекс, ако на нив постојат згради или објекти во согласност со урбанистичкиот план или со одлуката на народниот одбор која го заменува планот.

Член 79

Во случај на експропријација на земјишен комплекс во корист на општината за потребите на станбената и комуналната изградба, кон предлогот за експропријацијата не мора да се поднесе доказ дека предлагачот има обезбедени средства за изградба на објектот (член 26 точка 3).

Член 80

При експропријацијата на земјишен комплекс нема да се применуваат одредбите на членот 34 ст. 3 и 4 од овој закон.

Член 81

Корисникот на експропријацијата на земјишниот комплекс е должен на сопственикот на земјиштето на негово барање да му го препушти користењето на земјиштето без надоместок и по донесувањето на решение за експропријацијата, се до почетокот на изградбата на објектот заради која е извршена експропријацијата.

Глава VII

АДМИНИСТРАТИВЕН ПРЕНОС НА ПРАВОТО ЗА КОРИСТЕЊЕ НА ЗЕМЈИШТЕ ВО ОПШТЕСТВЕНА СОПСТВЕНОСТ СО ЦЕЛ ЗА ИЗГРАДБАТА

Член 82

Правото на користење земјиште во општествена сопственост, или некое друго право на тоа земји-

ште, може со решение на надлежниот државен орган да се пренесе од еден носител на тоа право врз друг носител, кога е тоа потребно заради изградба на објект, или изведување на други работи, од општ интерес.

Општиот интерес за пренос на тоа право се утврдува на начинот што е определен со овој закон за експропријацијата на недвижностите.

Член 83

Ако на земјиштето што се пренесува според одредбата на претходниот член се наоѓа зграда во општествена сопственост, стопанската организација, политичко-територијалната единица или установа, врз која се пренесува правото на користење на земјиштето, со тој пренос се здобива и со правото на користење на зградата, како и со сите други права со кои се здобива корисникот на експропријацијата, во согласност со целта заради која се врши преносот.

Ако зградата не е во општествена сопственост, со преносот на правото на користење на земјиштето на кое се наоѓа зградата, зградата станува општествена сопственост, а стопанската организација, политичко-територијалната единица или установата со тој пренос се здобива и со правото на користење на зградата, како и со сите други права со кои се здобива корисникот на експропријацијата, во согласност со целта заради која се врши преносот.

Во случајот од претходниот став сопственикот на зградата има право на надоместок кој се определува според одредбите на овој закон што се однесуваат на надоместокот за експропријација на зграда (чл. 43, 45 и 46).

Член 84

Преносот на правото на користење или на друго право (член 82) се врши со надоместок.

Надоместокот се определува во готови пари или во друга недвижност, според одредбите на овој закон за потполната експропријација на недвижностите.

Надоместокот го поднесува правното лице врз кое се врши преносот.

За преносот на правото на користење или на друго право од една политичко-територијална единица или установа врз друга не се дава надоместок.

Член 85

Надоместокот за преносот на правото на користење на селскостопанско земјиште или на друго право на такво земјиште оди во корист на инвестициониот фонд на општината на чие подрачје се наоѓа селскостопанското земјиште.

Надоместокот за преносот на правото на користење на градежното земјиште или на друго право на такво земјиште оди во корист на фондот за кредитирање на станбената изградба на општината на чие подрачје се наоѓа градежното земјиште.

Ако носителот на правото од кого се врши преносот од претходниот став го прибавил земјиштето од своите средства, надоместокот за преносот на правото оди во негова корист.

Член 86

На земјиште во општествена сопственост може да се установи право на премин, превоз, црпење вода, поставување водоводни цевки, поставување објекти за пренос и разведување на електрична енергија и на други службености во корист на стопанска организација, политичко-територијална единица или установа што има својство на правно лице.

Надоместокот за установувањето на службеноста се определува според одредбите на овој закон за надоместокот во случај на непотполна експропријација со која се установува службеност и оди во корист на носителот на правото на користење на земјиштето, или на друго право на земјиштето, на кое е установена службеноста.

Надоместокот за установување службеност не се дава кога според одредбите од оваа глава не би се дал надоместок за преносот на правото на користење на земјиштето или на друго право.

Член 87

Земјиште во општествена сопственост може привремено да се заземе кога е тоа потребно и целесобразно заради изградба на објект од општ интерес.

Привременото заземање може да се врши во корист на политичко-територијална единица, на установа што има својство на правно лице или на столарска организација.

Надоместокот за привременото заземање на земјиште во општествена сопственост се определува според одредбите на овој закон за надоместокот во случај на привремено заземање на земјиште што не е во општествена сопственост.

Во случај на привремено заземање надоместокот за фактичната штета се дава секогаш, а друг надоместок се дава само ако според одредбите од оваа глава би имало да се даде надоместок за преносот на правото на користење на земјиштето или на друго право.

Надоместокот за привременото заземање оди во корист на носителот на правото на користење или на друго право на привремено заземеното земјиште.

Член 88

За потребата и целесобразноста на службеност или на привременото заземање решава советот на народниот одбор на општината надлежен за работите на финансиите.

Против решението донесено според претходниот став не може да се изјави жалба ниту може да се води управен спор.

Решението за установување на службеност или за привремено заземање го донесува управниот орган на народниот одбор на околината надлежен за работите на финансиите по донесувањето на решението со кое се утврдува потребата и целесобразноста.

Член 89

Средбите од овој закон за експропријацијата на недвижностите согласно се применуваат и на преносот на правото на користење на земјиште или на друго право, на установувањето на службеност на земјиште во општествена сопственост и на привременото заземање на земјиште во општествена сопственост, доколку со одредбите од оваа глава не е определено нешто друго.

Одредбите од оваа глава се применуваат и на преносот на право од еден орган врз друг орган од иста политичко-територијална единица.

Глава VIII

ПРОДАЖБА НА ЗЕМЈИШТЕ ПО ПАТ НА ЈАВНО НАДДАВАЊЕ

Член 90

Граѓанин што сака да подигне станбена зграда со најмногу два стана, може да бара од органот на народниот одбор на општината надлежен за работите на финансиите заради подигање на таква зграда да донесе решение да се изврши по пат на јавно наддавање продажба на определено земјиште во сопственост на одделни граѓани или на граѓански правни лица.

Продажба на земјиште по пат на јавно наддавање може да се определува само во овие места што ќе ги определи републичкиот извршен совет.

Продажба по пат на јавно наддавање може да се определи само за она земјиште што се наоѓа на подрачје што е со урбанистичкиот план или со одлука на народниот одбор на општината обезбедено за станбена изградба, а граѓанинот што бара продажба не е на тоа подрачје или на подрачјето од истиот град сопственик на земјиштето на кое може да се подигне станбена зграда со најмногу два стана.

Член 91

Ако утврди дека не се исполнети условите определени со претходниот член за продажбата на

земјиште по пат на јавно наддавање, управниот орган на народниот одбор на општината надлежен за работите на финансиите ќе го одбие со решение барањето за продажба.

Ако утврди дека се тие услови исполнети, органот од претходниот став решава по слободна оценка дали ќе се изврши продажбата по пат на јавно наддавање.

Член 92

Ако не го одбие барањето за продажба на земјиштето по пат на јавно наддавање, управниот орган на народниот одбор на општината надлежен за работите на финансиите ќе го извести за тоа сопственикот на земјиштето, а истовремено ќе ги упати него и подносителот на барањето да се обидат да се спогодат за склучување на договор за купување и продажба во рок од два месеца.

Член 93

Ако подносителот на барањето и сопственикот на земјиштето во определениот срок не постигнале спогодба за купување и продажба на земјиштето, управниот орган на народниот одбор на општината надлежен за работите на финансиите, откако ќе биде за тоа известен, ќе го повика сопственикот на земјиштето да се изјасни дали тој сака на тоа земјиште да подигне станбена зграда со најмногу два стана.

Ако сопственикот на земјиштето изјави дека сака да подигне зграда на тоа земјиште, или ако тоа со негова согласност го изјави трето лице, органот од претходниот став ќе донесе решение дека сопственикот, односно третото лице, е должен во определениот срок да му полжи во готови пари 10% од приближната вредност на зградата што има намера да ја подигне, како гаранција дека ќе ја подигне во пропишаниот срок.

Срокот од претходниот став не може да биде покус од една ниту подолг од пет години, сметајќи од денот на правосилноста на решението, а го пропишува за одделни подрачја на општината советот на народниот одбор на општината надлежен за комуналните работи.

Гаранција не се полага ако сопственикот, односно третото лице што има намера да подигне зграда, добиле од банка кредит за подигање на зградата и при подигањето на кредитот ѝ го положили на банката од своите средства износот определен со посебните прописи.

Гаранцијата му се враќа на лицето што ја положило кога зградата ќе биде изградена во толкава мерка што според нејзината претсметковна вредност за нејзиното довршување да е потребен износ во големина на положената гаранција.

Ако зградата во пропишаниот срок не биде подигната во поголем дел, гаранцијата пропаѓа во корист на фондот за кредитирање на станбената изградба на општината на чие подрачје се наоѓа земјиштето.

Против решението за полагање гаранција не е допуштена самостојна жалба, туку решението може да се побива во жалбата против решението со кое се усвојува барањето за продажба на земјиштето по пат на јавно наддавање.

Член 94

Ако ни сопственикот на земјиштето ниту третото лице со негова согласност не изјави дека ќе подигне зграда на тоа земјиште, или ако не положи гаранција во определениот срок, или ако во поголем дел не ја подигне зградата во пропишаниот срок, управниот орган на народниот одбор на општината надлежен за работите на финансиите по слободна оценка ќе донесе решение со кое го усвојува или одбива барањето за продажба на земјиштето по пат на јавно наддавање.

Член 95

Решението со кое се усвојува барањето за продажба по пат на јавно наддавање мора да содржи:

- 1) ден, час и место на наддавањето;

2) назначување на земјиштето и местото каде тоа се наоѓа;

3) име на сопственикот на земјиштето;

4) почетна цена на наддавањето;

5) забелешка дека купувачот на земјиштето е должен да ја подигне зградата во срок од две години од наддавањето;

6) паричен износ што е секој понудувач должен пред наддавањето да го положи на име гаранција дека ќе ја подигне зградата во срок од две години од денот кога земјиштето ќе му биде предадено.

Со истото решение ќе се повика предлагачот во срок од петнаесет дена по доставувањето на решението да положи готови пари 10% од приближната вредност на зградата што има намера да ја подигне, како гаранција дека ќе ја подигне зградата во срок од две години од денот кога земјиштето ќе му биде предадено.

Ако предлагачот во пропишаниот срок не ја положи определената гаранција, јавното наддавање нема да се одржи, а органот што го донесол решението за продажбата ќе донесе заклучок за запирање на таа постапка.

Член 96

Решението со кое се усвојува барањето за продажба по пат на јавно наддавање ќе им се достави на сопственикот на земјиштето и на предлагачот и мора да се објави најдоцна 30 дена пред денот на наддавањето со истакнување на огласната табла на народниот одбор на општината, преку локалниот печат, како и на друг вообичаен начин.

Против решението со кое се усвојува или се одбива барањето за продажба на земјиште по пат на јавно наддавање може да се изјави жалба.

Член 97

Почетната цена на наддавањето се определува во височина на надоместокот што во случај на потполна експропријација би имал да се плати за истото земјиште.

Во почетната цена на наддавањето се засметува и вредноста на извршените градежни работи на земјиштето.

Почетната цена на наддавањето ја определува управниот орган на народниот одбор на општината надлежен за работите на финансиите со решението со кое се усвојува барањето за продажба по пат на јавно наддавање, врз основа на мислењето на комисија од три члена што тој ќе ја определи, а според начелата што важат за утврдувањето на надоместокот во случај на потполна експропријација.

Член 98

Во наддавањето можат да учествуваат, покрај граѓани, и општествени организации и здруженија.

Гаранцијата на понудувачот што понудил највисока цена се задржува, а на другите понудувачи нивната гаранција им се враќа.

Ако предлагачот не пристапил на наддавањето или не ја понудил ниту почетната цена на наддавањето, износот што тој го положил на име гаранција дека ќе подигне зграда пропаѓа во корист на фондот за кредитирање на станбената изградба на општината на чие подрачје се наоѓа земјиштето.

Член 99

Јавното наддавање се врши усно.

При наддавањето ќе се земат предвид и писмените понуди што ќе стигнат пред заклучувањето на наддавањето, ако понудувачот положил определена гаранција.

Член 100

Земјиштето му се отстапува на оној понудувач што понудил највисока цена.

Земјиштето ќе му се отстапи на предлагачот што пристапил на наддавањето и кој сака да го преземе земјиштето, и кога на наддавањето не пристапил ниеден друг понудувач.

Земјиштето не може да се отстапи за износ кој е понизок од износот на почетната цена на наддавањето.

По завршеното наддавање управниот орган на народниот одбор на општината надлежен за работите на финансиите донесува решение со кое му се отстапува земјиштето на понудувачот што понудил највисока цена.

Член 101

Решението за отстапување на земјиште врз основа на јавно наддавање содржи:

1) назначување на решението со кое е усвоено барањето за продажба по пат на јавно наддавање;

2) назначување на земјиштето што се продава, со земјишниокнижните податоци за тоа земјиште;

3) име на сопственикот на земјиштето;

4) име на понудувачот на кој му е отстапено земјиштето;

5) износ на цената по која е отстапено земјиштето;

6) налог за понудувачот на кој му е отстапено земјиштето да ја исплати во пропишаниот срок понудената цена, како и износот на трошоците на постапката за јавно наддавање;

7) обврска на понудувачот на кој му е отстапено земјиштето дека во срок од две години од правосилноста на решението за отстапување на земјиштето ќе подигне на тоа земјиште станбена зграда со најмногу два стана.

Против решението за отстапување на земјиште врз основа на наддавање, сопственикот на земјиштето и секој учесник во наддавањето може да му поднесе жалба на управниот орган на народниот одбор на околицата надлежен за работите на финансиите.

Член 102

Понудувачот на кој му е отстапено земјиштето е должен во срок од еден месец од денот на правосилноста на решението за отстапување на земјиштето да му ја исплати на сопственикот на земјиштето, преку управниот орган на народниот одбор на општината надлежен за работите на финансиите, цената по која е отстапено земјиштето.

Ако на земјиштето постоела хипотека, право на плодоуживање или некое друго стварно право во времето на донесувањето на решението за отстапување на земјиштето на понудувачот, органот од претходниот став ќе му ја намери цената на сопственикот на земјиштето, односно побарувањето на имателот на стварното право само врз основа на нивната спогодба заверена од надлежниот орган или врз основа на судска одлука.

Член 103

Ако понудувачот на кој му е отстапено земјиштето не ја исплати цената во срок од еден месец од денот на правосилноста на решението за отстапување на земјиштето, сопственикот на земјиштето има право да бара присилна наплата на цената заедно со 6% интерес од денот на настапувањето на доцнежот.

Ако понудувачот не ја исплати цената ниту во срок од натамошни три месеци, решението за отстапувањето на земјиштето ќе се поништи на барање од поранешниот сопственик.

Член 104

Сопственикот на земјиштето и понудувачот на кој му е отстапено земјиштето склучуваат врз основа на решението за отстапување на земјиштето договор за купување и продажба на земјиштето.

Ако сопственикот и понудувачот на кој му е отстапено земјиштето не склучат договор за купување и продажба на земјиштето во срок од 15 дена од денот на правосилноста на решението за отстапувањето на земјиштето, тоа решение го заменува договорот.

Член 105

Преносот на сопственоста на земјиштето купено по пат на јавно наддавање, кој се бара врз основа на решението за отстапување, не може да се изврши додека понудувачот на кој му е отстапено земји-

штето не поднесе потврда од управниот орган на народниот одбор на општината надлежен за работите на финансните дека на сопственикот му ја исплатил цената по која му е отстапено земјиштето.

Член 106

Понудувачот на кој му е отстапено земјиштето врз основа на јавно наддавање го губи положениот износ на гаранцијата во корист на фондот за кредитирање на станбената изградба на народниот одбор на општината, ако во срок од две години по правосилноста на решението за отстапување на земјиштето не ја подигне во поголем дел зградата на тоа земјиште.

Исто така ја губи гаранцијата и понудувачот на кој му е отстапено земјиштето, ако на барање од сопственикот решението за отстапувањето биде поништно поради тоа што понудувачот не ја платил цената

Член 107

Ако наддавањето останало безуспешно, може на барање на граѓаните повторно да се определи продажба по пат на јавно наддавање дури по истекот на една година од денот во кој наддавањето било определено.

Во тој случај ќе се спроведе повторно постапката пропишана во оваа глава.

Член 108

Сопственикот на земјиштето отстапено врз основа на јавно наддавање не плаќа за тоа отстапување данок на промет на недвижности и права.

Член 109

Трошоците на постапката на јавното наддавање ги поднесува понудувачот на кој му е отстапено земјиштето.

Ако наддавањето останало безуспешно, трошоците ги поднесува предлагачот.

Решение за трошоците донесува органот надлежен за постапката на јавното наддавање.

Г л а в а IX

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 110

Овој закон ќе се применува во случаите во кои до денот на неговото влегување во сила не е донесен акт за експропријација според Основниот закон за експропријацијата.

Ако е актот за експропријација донесен пред денот на влегувањето во сила на овој закон, а до тој ден не е донесено решение за експропријацијата според Основниот закон за експропријацијата или такво решение било донесено, не е укинато со решение од судот пред или по тој ден, ќе се спроведе постапката според одредбите од овој закон за донесувањето на решение за експропријацијата и на решение за надоместокот.

Во случајот од претходниот став нема да се води постапка за утврдување на постоењето на општ интерес според одредбите од главата II на овој закон.

Член 111

Надоместокот за експропријаната недвижност ќе се определува според овој закон и во случаите во кои е извршена експропријацијата врз основа на Резолуцијата за обезбедување услови за проширување на станбениот фонд во градовите и градските општини, како и во случаите во кои е актот за експропријација на недвижноста за потребите на станбената изградба донесен потем таа резолуција, а за надоместокот не е правосилно решено до влегувањето во сила на овој закон.

Член 112

Ако е за надоместокот за недвижноста експропријана за потребите на станбената изградба според Основниот закон за експропријацијата правосилно решено по денот на влегувањето во сила на Резолуцијата за обезбедување услови за проширување на станбениот фонд во градовите и градските

општини, а пред денот на влегувањето во сила на овој закон, поранешниот сопственик на експроприраната недвижност може да бара во срок од 6 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон височината и формата на тој надоместок да се изменат и определат според овој закон.

Член 113

Во случаите во кои пред влегувањето во сила на овој закон со правосилно решение надоместокот за експроприраниот имот е определен во обврзници, износот на тој надоместок ќе се исплати во готови пари.

Износот платен според претходниот член го поднесува оној на чиј товар според досегашните прописи паѓала исплатата на обврзниците.

Начинот и сроковите за исплата ќе ги определи Сојузниот извршен совет со посебни прописи.

Член 114

Одредбите од членот 34 ст. 3 и 4 од овој закон ќе се применуваат и во случаите во кои недвижноста е експропријана со акт за експропријација донесен пред влегувањето во сила на овој закон според Основниот закон за експропријацијата или по Резолуцијата за обезбедување услови за проширување на станбениот фонд во градовите и градските општини.

Во случаите од претходниот став поранешниот сопственик на експроприраната недвижност не може да поднесе барање за поништување на актот за експропријацијата пред истекот на рокот од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 115

Сојузниот извршен совет и извршните совети на народните републики можат да дозволат да се изврши експропријација на згради со земјиште во граѓанска сопственост во кои до влегувањето во сила на овој закон биле сместени установи на јавната служба или државни органи, ако тие инвестирале во тие згради позначителни суми.

Во тој случај нема да се води постапка за утврдување на општиот интерес според одредбите од главата II од овој закон, а решението за експропријацијата и надоместокот го донесуваат надлежните органи според постапката предвидена со овој закон.

Член 116

Одделни објекти што служат како материјална основа на стопанските дејности што се опфатени со национализацијата и што според својот вид и капацитет им одговараат на национализираните објекти можат да се експроприраат само со републички закон.

Со тој закон ќе се пропише и надоместокот за експропријацијата на објектите од претходниот став, согласно со начелата за надоместокот што се определени со овој закон.

Решението за експропријацијата и надоместокот во случајот од претходните ставови го донесуваат надлежните органи според постапката предвидена со овој закон, без претходно утврдување на општиот интерес според одредбите на главата II од овој закон.

Член 117

Се овластуваат народните собранија на народните републики да ги пропишат условите под кои надзидување на постојна зграда, во согласност со урбанистичкиот план или со одлуката на народниот одбор која го заменува тој план, може да изврши и лице што не е сопственик на таа зграда, како и да ја пропишат постапката според која ќе се решава за барањето за такво надзидување.

Со прописите донесени врз основа на претходниот став ќе се регулираат и односите што настануваат од надзидувањето.

Член 118

До донесувањето на нови прописи за постапката на одобрување на инвестиционата програма, за одобрување на инвестиционата програма во поглед

на потесната локација е потребна согласност од народниот одбор на општината, ако потесната локација, предложена во инвестициониот елаборат, не е во согласност со урбанистичкиот план или со одлуката на народниот одбор која го заменува тој план.

Член 119

Како потесна локација, утврдена со инвестиционата програма, одобрена пред влегувањето во сила на овој закон, се смета определеното место за изградба на објектот и кога не се назначени катастарските и земјишнокривичните податоци.

Член 120

Како градежно земјиште во смисла на овој закон се смета земјиштето што е опфатено со урбанистичкиот план или со одлуката на народниот одбор која го заменува тој план, а со тој план или одлука е наменето за изградба на станбени или комунални објекти.

Член 121

Во околиите во кои уште не е утврден катастарскиот приход, катастарскиот приход на земјиштето заради определување на надоместокот според одредбите од овој закон ќе го утврдува комисијата за определување на надоместокот (член 59) врз основа на катастарскиот приход што е утврден за земјиште од иста култура и класа во најблиската катастарска околица со слични природни и други услови за стопанисување, или комисијата за определување на надоместокот ќе определи тој приход да го утврди околицката комисија за катастар.

Член 122

Се овластува Сојузниот извршен совет да пропише обврска за плаќање на надоместокот за градежното земјиште што народните одбори на општините им го даваат на користење на стопанските организации, на задружните и други организации и на граѓаните, заради изградба на станбени згради и други објекти, да ги пропише условите под кои таквиот надоместок ќе се плаќа, како и височината на надоместокот.

Член 123

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат Основниот закон за експропријацијата, Резолуцијата за обезбедување услови за проширување на станбениот фонд во градовите и градските општини и Уредбата за надоместок за експроприраните недвижности.

Одредбите од Основниот закон за експропријацијата ќе се применуваат во случај ако против решение за експропријација донесено пред влегувањето во сила на овој закон е изјавена жалба, а по таа жалба не е донесено решение до влегувањето во сила на овој закон.

Член 124

Овој закон влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

141.

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ОБРАБОТУВАЊЕТО НА НЕОБРАБОТЕНОТО ЗЕМЈИШТЕ

Врз основа на членот 71 точка 2 од Уставниот закон за основите на општественото и политичкото устројство на Федеративна Народна Република Југославија и за сојузните органи на власта, се прогласува Законот за обработувањето на необработеното земјиште, што го усвои Сојузната народна скупштина на седницата на Сојузниот собор од 25

февруари 1957 година и на седницата на Соборот на производителите од 25 февруари 1957 година.

ПР бр. 2

28 февруари 1957 година
Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната народна скупштина,
Моша Пијаде, с. р.

ЗАКОН

ЗА ОБРАБОТУВАЊЕТО НА НЕОБРАБОТЕНОТО ЗЕМЈИШТЕ

I. Општи одредби

Член 1

Секој сопственик односно корисник на обработливо земјиште е должен да го обработи тоа земјиште онака како што се обработуваат земјиштата во тој крај.

Народниот одбор на општината е должен со преземање на мерките предвидени во овој закон да се грижи сите обработливи земјишта на подрачјето на општината да бидат обработени.

Член 2

Обработливото земјиште што не ќе биде обработено за една година од последното собирање на плодovите, а не е под угар, привремено ќе се одземе од сопственикот односно од корисникот и ќе ѝ се даде на користење на селскостопанска организација или на одделен земјоделец.

Одредбите од претходниот став се применуваат и на поранешниот сопственик на земјиштето на кој земјиштето му е оставено на користење според членот 27 став 1 од Законот за селскостопанскиот земјишен фонд на општинородниот имот и за доделување земја на селскостопанските организации.

Член 3

Овошните градини и ливадите не се сметаат како необработени земјишта во смисла на овој закон.

Член 4

Во рокот од една година од членот 2 став 1 на овој закон не се смета времето за кое земјиштето не било обработено поради дејството на виша сила.

Како виша сила се подразбираат и мерките определени со посебни сојузни или републички прописи со цел за заштита на земјиштето од ерозија и за уредување на порoите.

Член 5

Необработените земјишта првенствено им се даваат на користење на селскостопанските имоти.

Ако селскостопанскиот имот не го преземе необработеното земјиште на користење, тоа ќе ѝ се даде на користење на земјоделска задруга, а ако ниту земјоделската задруга не го преземе, тоа ќе им се даде на користење на одделни земјоделци.

Член 6

Селскостопанските организации од членот 5 на овој закон се должни преземеното необработено земјиште сами да го обработуваат.

По исклучок, земјоделската задруга што преземеното необработено земјиште не може сама да го обработи може да им го даде во закуп на одделни земјоделци.

Член 7

Необработеното земјиште се одзема од сопственикот односно од корисникот и му се дава на користење на новиот корисник за време од една до три години. Срокот на привременото одземање односно давање на земјиштето на користење зависи од причините поради кои земјиштето не е обработено и од видот на културата што треба да се одгледува на земјиштето.

Член 8

За преземеното необработено земјиште новите корисници плаќаат закуп.

Височината на закупот се определува со договорот за закупот.

Член 9

Сопственикот, односно корисникот на привремено одземеното земјиште нема право на каков и да е надоместок.

По исклучок, на сопственикот односно на корисникот на привремено одземеното земјиште чие постојано престојувалиште е во Југославија може во целост или деломично да му се исплати закупнината добиена од новиот корисник ако сопственикот или членовите на неговото домаќинство не го обработувале земјиштето поради старост, болест, физичка неспособност или други оправдани причини.

Член 10

Средствата од закупнината за земјиштето дадено на користење на нови корисници се внесуваат во општинскиот инвестиционен фонд и служат за инвестициите предначинани за унапредување на селското стопанство на подрачјето на општината на кое се наоѓа привремено одземеното земјиште.

Ако земјоделската задруга им го даде преземеното необработено земјиште во закуп на одделни земјоделци, таа е должна разликата меѓу закупнината што ја плаќа за преземеното земјиште и закупнината што нејзе ѝ ја плаќаат одделни земјоделци да ја внесе во својот инвестиционен фонд.

Пред внесувањето во општинскиот инвестиционен фонд, од закупнината ќе се намири тасаниот данок на доход од селското стопанство кој се однесува на привремено одземеното земјиште.

Член 11

Ако сопственикот односно корисникот на земјиштето бара да му се врати привремено одземеното земјиште заради обработување, органот на управата на народниот одбор на општината надлежен за селското стопанство ќе му го врати земјиштето, но дури по истекот на времето за кое земјиштето му е дадено на користење на новиот корисник и ќе му го определи рокот во кој мора да започне со обработката.

Ако сопственикот односно корисникот на земјиштето на кој земјиштето му е вратено заради обработување не започне со обработката во оставениот му срок, земјиштето повторно привремено ќе му се одземе и ќе му се даде на користење на друг корисник.

II. Надлежност и постапка

Член 12

Органот на управата на народниот одбор на општината надлежен за селското стопанство е должен да води евиденција за необработените земјишта на подрачјето на општината.

Ако органот на управата од претходниот став утврди дека некое земјиште не е обработено за една година од денот на последното собирање на плодовите, ќе го повика сопственикот односно корисникот на земјиштето и ќе го испита зошто земјиштето не е обработено.

Ако органот на управата од ставот 1 на овој член утврди дека не е во прашање земјиште под угар (член 2 став 1), овошна градина или ливада (член 3), односно дека земјиштето не можело да биде обработувано за време од една година поради виша сила (член 4), на сопственикот односно на корисникот на земјиштето ќе му определи примерен срок во кој е должен да го обработи земјиштето.

Ако сопственикот односно корисникот не го обработи земјиштето во определениот срок, органот на управата од ставот 1 на овој член ќе предложи донесување на решение за привремено одземање на необработеното земјиште.

Член 13

Решението за привремено одземање на необработено земјиште го донесува советот на народниот одбор на општината надлежен за селското стопанство.

Против решението од претходниот став сопственикот односно корисникот на привремено одземеното земјиште може да му изјави жалба на советот на народниот одбор на околицата надлежен за селското стопанство.

Жалбата се поднесува во срок од петнаесет дена од денот на доставувањето на решението.

Член 14

Ако сопственикот на земјиштето се наоѓа во странство или не му се знае за престојувалиштето, а не определил полномошник, органот на управата на народниот одбор на општината надлежен за селското стопанство ќе му постави старател.

Член 15

Кога решението за привремено одземање на земјиштето ќе стане правосилно, органот на управата на народниот одбор на општината надлежен за селското стопанство е должен тоа земјиште да му го даде на користење на новиот корисник.

Органот на управата од претходниот став може привремено одземеното земјиште да му го даде на користење на новиот корисник со непосредна погодба или по дат на јавно наоѓање.

За давањето на земјиштето на користење на новиот корисник органот на управата од ставот 1 на овој член од името на општината склучува договор за закуп на земјиштето.

Член 16

Со договорот за закуп на земјиштето се определуваат поблиските услови, како: времето на закупот, височината и начинот на плаќањето на закупнината, денот на стапувањето во посед, начинот на користењето на земјиштето, евентуалните инвестиции и друго.

Со договорот, покрај другото, мора да се предвиди новиот корисник да е должен по истекот на закупот земјиштето да го врати во приближно иста состојба во каква го примил.

III. Завршни одредби

Член 17

Поблиски прописи за примената на овој закон донесува Секретаријатот за селско стопанство и шумарство на Сојузниот извршен совет.

Член 18

Со влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за обработување на напуштениот земјиште („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 19/55).

Член 19

Овој закон влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

142.

Врз основа на главата XXVI оддел 5 точка 2 на Сојузниот општествен план за 1957 година, Сојузниот извршен совет донесува

УРЕДБА

ЗА ИЗМЕНА И ДОПОЛНЕНИЕ НА УРЕДБАТА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ФОНДОТ ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ НА ИНДУСТРИСКОТО ПРОИЗВОДСТВО И СО ФОНДОТ ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ НА ГРАДЕЖНИШТВОТО

Член 1

Во Уредбата за управување со фондот за унапредување на индустриското производство и со фондот за унапредување на градежништвото („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 23/56) во членот 12 ставот 2 се менува и гласи:

„Програмите од претходниот став ги донесува управниот одбор на Сојузната индустриска комора

односно управниот одбор на Сојузната градежна комора, со согласност од Сојузниот извршен совет, во склад со општите смерници за унапредување на индустриското производство и градежништвото и со смерниците определени со сојузниот општествен план.“

Член 2

Оваа уредба влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Сојузен извршен совет

Р. п. бр. 71

15 март 1957 година

Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

143.

Врз основа на одделот II од Одлуката за потврда на уредбите на Сојузниот извршен совет и за натамошната работа на приготвување закони за стопанскиот систем („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 8/54), Сојузниот извршен совет донесува

УРЕДБА

ЗА ИЗМЕНА НА УРЕДБАТА ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНО ОСИГУРУВАЊЕ НА СИТЕ ПРАТКИ ШТО ИМ СЕ ПРЕДАВААТ НА ПРЕВОЗ НА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ ДРЖАВНИ ЖЕЛЕЗНИЦИ

Член 1

Во Уредбата за задолжително осигурување на сите пратки што им се предаваат на превоз на Југословенските државни железници („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 90/47) во членот 4 ставот 2 се менува и гласи:

„Државниот осигурителен завод и во останатите случаи на оштетување ја надоместува штетата во целост, освен штетата што настанала како редовна загуба при превозот со железница поради природата на стоките (калирање, растур, крш, расипување и сл.). Државниот осигурителен завод ја надоместува штетата во целост и во случај ако имателот на правото на надоместок на штетата докаже дека загубата не настанала поради причини што повлекуваат редовна загуба во тежината на стоките.“

Член 2

Оваа уредба влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Сојузен извршен совет

Р. п. бр. 72

15 март 1957 година

Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

144.

Врз основа на членот 2 од Основната уредба за установите со самостојно финансирање, во врска со членот 23 од Уредбата за организацијата и работата на Сојузниот извршен совет, Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ОСНИВАЊЕ СОЈУЗЕН ЦЕНТАР ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА РАКОВОДНИТЕ КАДРОВИ ВО СТОПАНСТВОТО

I. Се оснива Сојузен центар за образование на раководните кадрови во стопанството (во натамошниот текст: Сојузен центар), како установа со самостојно финансирање.

Седиштето на Сојузниот центар е во Загреб.

II. Задачата на Сојузниот центар е образование на раководителите во стопанските организации од сите гранки на стопанството, во стопанските органи и во економско-финансиската служба на други установи и организации — во методите и техниката на раководењето.

III. Имотот со кој управува Сојузниот центар се состои од неподвижен имот, инвентариски предмети, опрема и помошни средства потребни за вршење на неговите задачи.

IV. Со Сојузниот центар управуваат управен одбор и директор.

V. Управниот одбор се состои од определен број членови што ги именува Сојузниот извршен совет и од членови што ги избира работниот колектив на Сојузниот центар.

Составот на управниот одбор, бројот на членовите на одборот што ги избира работниот колектив и бројот на членовите што ги именува Сојузниот извршен совет се определуваат со правилата на Сојузниот центар.

Директорот според својата положба е член на управниот одбор.

VI. Директорот го назначува и разрешува секретарот за трудот на Сојузниот извршен совет.

VII. Сојузниот центар има фондови со кои самостојно располага, и тоа:

1) фонд за наградување на работниците и службениците;

2) фонд за замена и дополнување на основните средства и за големи поправања;

3) фонд за финансирање на истражувачката дејност;

4) фонд за усовршување на кадровите.

VIII. Сојузниот центар има посебна претсметка на приходите и расходите.

Вишокот на расходите што не може да се покрие со приходите на Сојузниот центар се покрива од средствата на Сојузниот фонд за кадрови, спрема претсметката на Сојузниот центар.

IX. Орган надлежен за работите и задачите на Сојузниот центар е Секретаријатот за трудот на Сојузниот извршен совет.

X. Платите на работниците и службениците на Сојузниот центар се утврдуваат со правилникот што на предлог од управниот одбор го донесува Секретаријатот за трудот на Сојузниот извршен совет со согласност од Секретаријатот за општа управа на Сојузниот извршен совет.

XI. Правилата за организацијата, задачите и начинот на работење на Сојузниот центар, по предлог од управниот одбор на Сојузниот центар, ги донесува Секретаријатот за трудот на Сојузниот извршен совет со согласност од Сојузниот Државен секретаријат за работи на финансите и од Секретаријатот за општа управа на Сојузниот извршен совет.

XII. До донесувањето на правилата на Сојузниот центар, составот и бројот на членовите на управниот одбор ги определува Сојузниот извршен совет со решението за именување членови на управниот одбор.

XIII. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 74

15 март 1957 година

Белград

Сојузен извршен совет

Го заменува
Секретарот,

Мома Марковиќ, с. р.

Потпретседател,

Родољуб Чолаковиќ, с. р.

УКАЗИ

Претседателот на Републиката, врз основа на членот 71 точка 4 од Уставниот закон, а на предлог од Државниот секретар за надворешни работи, донесува

УКАЗ

ЗА ОТПОВИК ОД ДОЛЖНОСТ НА ИЗВОНРЕДНИОТ ПРАТЕНИК И ОПОЛНОМОШЕН МИНИСТЕР НА ФНРЈ ВО ИРАН И ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ИЗВОНРЕДЕН ПРАТЕНИК И ОПОЛНОМОШЕН МИНИСТЕР НА ФНРЈ ВО ИРАН

I

Се отповикува

Анте Рукавина од должноста извонреден пратеник и ополномошен министер на Федеративна Народна Република Југославија во Иран.

II

Се назначува

Душан Ристиќ, досегашен ополномошен министер во Државниот секретаријат за надворешни работи, за извонреден пратеник и ополномошен министер на Федеративна Народна Република Југославија во Иран.

III

Државниот секретар за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

IV

Овој указ влегува во сила веднаш.

У. бр. 5

9 март 1957 година

Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

РЕШЕНИЈА

Врз основа на членот 25 од Уредбата за стипендиите за школување и усовршување во странство („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 32/56), а во врска со членот 26 од Уредбата за организацијата и работата на Сојузниот извршен совет („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 26/56), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕНОВИ НА СОВЕТОТ ЗА СТИПЕНДИИ

1. Во Советот за стипендии, како стручен совет на Секретаријатот за просвета и култура на Сојузниот извршен совет, се именуваат, и тоа:

за претседател

Никола Рот, началник на Академскиот совет на ФНРЈ,

за членови:

инж. Љубомир Барбарик, секретар за меѓународни врски на Сојузот на инженерите и техничарите на Југославија,

др Вожидар Ѓорѓевиќ, проректор на Белградскиот универзитет,

Маријан Филиповиќ, советник во Секретаријатот за просвета и култура на Сојузниот извршен совет,

Иво Фрол, секретар на Комисијата за културни врски со странство,

Мухамед Гребо, началник на сектор во Административниот секретаријат на Сојузниот извршен совет,

инж. Богик Кнежевиќ, редовен професор на Градежниот факултет во Белград,

Милован Матиќ, советник на Југословенската национална комисија за УНЕСКО,

Гуро Поткоњаќ, началник на одделение во Секретаријатот за општа управа на Сојузниот извршен совет,

Милка Шкепановиќ, член на Претседателството на Централниот комитет на Народната младина на Југославија,

инж. Спасоје Велимировиќ, помошник на секретарот за трудот на Сојузниот извршен совет,

Маријан Вивода, член на Претседателството на Централното веќе на Сојузот на синдикатите на Југославија,

Јосип Вранчиќ, началник на Комисијата за техничка помош и научно-техничка соработка на ФНРЈ,

др Михајло Вучковиќ, професор на Економскиот факултет во Белград,

за секретар

Милорад Милетиќ, референт на Комисијата за културни врски со странство.

2. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Б. бр. 2512

12 март 1957 година

Белград

Сојузен извршен совет

Секретар

Велько Зековиќ, с. р.

Потпретседател,

Александар Ранковиќ, с. р.

ПРАВИЛНИК

ЗА КВАЛИТЕТОТ НА ПРЕХРАНБЕНИТЕ ПРОДУКТИ И ЗА УСЛОВИТЕ ЗА НИВНОТО ПРОИЗВОДСТВО И ПРОМЕТ

што го пропиша директорот на Сојузниот завод за народно здравје под бр. 2143 од 5 декември 1956 година, објавен како прилог на „Службен лист на ФНРЈ“, бр. 12 од 20 март 1957 година.

Цена 240 динари.

Порачки прима Комерцијалното одделение на „Службен лист на ФНРЈ“, Белград, Краљевиќа Марка бр. 9. Жиро сметка 1032-Т-220.

СОДРЖИНА

	Страна
140. Указ за прогласување на Законот за експропријацијата — — — — —	205
Закон за експропријацијата — — — — —	205
141. Указ за прогласување на Законот за обработувањето на необработеното земјиште	217
Закон за обработувањето на необработеното земјиште — — — — —	217
142. Уредба за измена и дополнување на Уредбата за управување со фондот за унапредување на индустриското производство и со фондот за унапредување на градежништвото — — — — —	218
143. Уредба за измена на Уредбата за задолжително осигурување на сите пратки што им се предаваат на превоз на Југословенските државни железници — — — — —	219
144. Одлука за оснивање Сојузен центар за образование на раководните кадри во стопанството — — — — —	219